

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

XXII. De eis, qui in sacris sunt constituti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

et baptizatos sacro linere chrismate, & virgines Deo dicare, Presbyteris conceditur. Ecclesias vero erigere, consecrare, reconciliare, sacrum chrisma conficere, Clericos ordinare, excommunicare, penitentes publice reconciliare, solis Episcopis reservatur.

DE IIS, QUI IN SACRIS SVNT CONSTITUTI. TITVLVS XXII.

In sacris constituti sunt Diaconi, & Subdiaconi: & Diaconi debent Episcopum custodire, sacerdotibus celebrantibus assistere, novum testamentum predicare: Eucharistiam vero praesente Episcopo vel Presbytero, populo erigere non possunt. h. d.

Sicut autem Episcopi Presbyteri, ita etiam & utriusque debent obedientiam Diaconi: ad quos Episcopus praedictam canem ab infidelibus custodire pertinet, ne aut ipse quoque modo laedatur, aut divina verba per detractiones polluantur. Sacerdotibus quoque celebrantibus in omnibus assistent, Evangelium ad populum praedicant. Sed nec baptizare a praesente Episcopo, aut Presbytero, nec Dominici corporis Eucharistiam populo erogare audent debent, nisi praedictis omnibus longius fortasse constitutis, necessitas ad id extrema eos compellat.

Trinitas Ecclesia non habuit Subdiaconos, & apud antiquos Subdiaconatus non reponebatur inter sacros ordines: sed postea & in iure inter sacros corpus esse haberi: & Subdiaconus potest eligi in Episcopum. h. d.

Diaconos & licet & Ecclesia primitiva legatur habuisse, talis tamen ordo apud antiquos inter sacros non numerabatur: paulatim tamen post aliquot temporum curricula ceptus est & Subdiaconatus inter sacros ordines reponi, eiusque ad similitudinem tam Presbyterorum, quam Diaconorum contentia f. fuit imperata, Cuiusmodi multae, an in Episcopum Subdiaconus eligi videret, hesitaret, novissime g. post Urbanum Innocentium processit constitutio, quae, ut is quoque in Episcopum libere eligi valeat, declaravit ac statuit.

Ordo quoque vestitus officium Subdiaconi. h. d.

Diaconum h. igitur Subdiaconus subsequitur: ad quem calicem & patinam ad altare deferre pertinet, & levitis tradere, eisque ministrare. Vrecolum quoque, & aquam manile, & manutergium tenere, Episcopo, Presbyteris, & Levitis pro lavandis ante altare manibus aquam praebere.

Subdiaconus potest qui ordinari in decimo octavo aetate, Diaconus in vigesimo, Presbyter in vigesimo quinto. h. d.

Sicut autem Subdiacono minus creditur, quam Diacono: & Diacono minus, quam Presbytero committitur: ita ad Diaconatum minor aetas, quam ad Diaconatum, & ad Diaconatum minor, quam ad Presbyteratum suffragatur. Poterit igitur hodie i. quis, nisi aliud Canonum obstat impedimentum, decimo octavo natuano ad primum sacrum ordinem, vigesimo ad secundum, ad Presbyteratum vigesimo quinto promoveri. Proprie sacerdotes appellantur qui Eucharistiam conficiunt, improprie etiam Diaconus & Subdiaconus.

Dignus autem Diaconum & Subdiaconum non esse sacerdotes, proprietatem sermonis attendentes. Proprie enim sacerdos is est appellandus, cui sacrificium corporis & sanguinis Domini in altari confice-

re permittitur. Ceterum & ipsi interdum sacerdotes appellantur, sed per abusum. Vidimus haec de deis, qui in maioribus ordinibus constituti: nunc videamus de his, qui in Ecclesia Dei minoribus sunt ordinibus insigniti.

DE IIS, QUI SVNT IN MINORIBVS ORDINIBVS CONSTITUTI. TITVLVS XXIII.

Minores ordines sunt Acolythatus, exorcistatus, lectoratus, & officiaratus. hoc dicit.

Vnt igitur in Ecclesia alii minores ordines, qui sine sacramentali unctione, sola Episcopi benedictione, cum quadam vaforum vel indumentorum distributione, praestantur: ut sunt, Acolythus, Exorcista, Lector, Officiarius. Acolythus a est is, ad quem praeparatio luminum, & qui cericum (a quo nomen quoque duci) deferre debet, quique suggesta pro Eucharistia subdiaconis praeparat. Exorcista b is est, qui exorcismos memoriter retinere debet, manusque super emergentes & catechumenos in exorcizando imponere. Lector c autem is appellatur, qui lectiones debet pronuntiare, & ea, quae Prophetae vaticinati sunt, populis praedicare. Officiarius d pertinet claves Ecclesiae, ut claudat & aperiat templum Dei, & omnia quae sunt intrae, custodiat, fideles recipiat, excommunicatos & infideles provido iudicio repellat.

Psalmistatus est minor ordo, & potest conferri a solo presbytero. hoc dicit.

Est & psalmista, id est, Cantor, qui absque scientia Episcopi, presbytero solum iubente, officium suscipit cantandi: qui & ipse, licet apud antiquos dubitatum fuerit, inter minores ordines ceptus est annumerari f.

Constitutus in maioribus ordinibus nullo pacto matrimonium contrahere possunt, sed constitutus in minoribus possunt: sed si contrahant, privantur beneficium & dignitatem Ecclesiasticam. h. d.

Horum autem & sacrorum valde dilpar est conditio: siquidem illis ita est continentia imperata g, ut nunquam ad matrimonium aspirare valeant: his autem, si ad superiores ordines proveli noluerint, matrimonium contrahere minime interdicitur: sed eo casu non solum ad sacros ordines, & Ecclesiasticas dignitates, & administrationes admittendi non sunt: sed etiam h. beneficiis, quaeunque forte haberint, privandi erunt: nana nec ea sine pravo exemplo possunt & gravi scandalo retinere i: & tales bona Ecclesiastica dilapidare solent. Hucusque singulariter tam de maioribus ordinibus quam de minoribus breviter tractatum fuit: exponamus nunc aliqua, quae tam majorum ordinum, quam minorum, sunt communia.

COMMVNIA TAM MAIORVM, QVAM MINORVM ORDINVM. TITVLVS XXIV.

Minores debent Majoribus exhibere reverentiam, majores vero minoribus amorem & charitatem. h. d.

In primis admonendi sunt ii, qui minori sub ordine constituti sunt & officio, ut iis, qui aus ordine precellent, aut officio, reverentia & obedientiam h. exhibeant, nec per temeritate alter alterius partes sibi vindicent. Majores quoque meminerint, se majores esse, non dominos: & ob id inferioribus non tanquam subditis dominantur, sed

a. Can. 1. §. ad acol. dist. 25. b. d. can. 1. §. ad exorcistam. c. d. can. 1. §. ad lectorem. d. d. can. 1. §. ad officiarum. e. can. Psalmista. dist. 23. f. gl. in vers. Psalmista. can. 21. dist. 2. & can. 1. vers. ad Psalmist. 23. dist. 23. g. dist. 26. & 27. per totum. h. Can. 1. c. quod ad. & ca. diversis. ext. de cler. conjug. i. C. cum decorem. extr. de cleric. conjug. k. Can. a subdiacono. dist. 23. gl. 2. c. ad auct. extr. de temp. ordin.

a. d. can. quatuor. dist. 63. & can. 1. vers. ad Episcopum. 23. dist. 23. b. Can. Diaconi septem. §. ut igitur. dist. 93. & can. seq. c. Can. 1. vers. ad Diaconum. dist. 21. d. Can. constat baptisma. de consecrat. dist. 4. e. c. a. multi. extr. de aetate & qualitat. f. Can. 1. vers. ad Subdiaconum. dist. 23. i. Clem. sin. de aetate & qualitat. k. Can. 1. vers. sacros. dist. 21.